

ה-IT | שמאחורי פיירפוקס - הדפדפן ששינה את חוקי המשחק

מערכת אנשים ומחשבים יושבה לשיחה אישית עם ג'ונתן נייטינגייל, "מר פיירפוקס" במוזילה ואחד האנשים שאחראים על עיצוב עתיד האינטרנט ♦ שמענו ממנו על מתודולוגיות פיתוח, על הפרויקטים המסקרנים שמוזילה עובדת עליהם וגם כמה מילים על הדפדפנים המתחרים ♦ סיפורו של הדפדפן שטרף את הקלפים - והאיש שעומד מאחוריו

אור יעקב < צילום: אור יעקב

ג'ונתן נייטינגייל. דפדפן אישי לכל אחד

אבל פיירפוקס הציע הרבה יותר מאשר "דק" גלישה קלילה יותר. לראשונה, הוא הציג את רעיון התוספים (Add-Ons), המוצעים גם הם להורדה בחינם ומאפשרים למשתמשים להתאים את הדפדפן שלהם לצורכיהם. חסר לכם פיצ'ר? מישו בטח פיתח תוסף שמטפל בזה. לא הצלחתם למצוא תוסף מתאים? אתם מוזמנים לפתח אחד בעצמכם. הכל פתוח, הכל חופשי, הכל בחינם. במילים אחרות: ההיפך המוחלט מייקרוסופט.

רעיון נוסף שהציג פיירפוקס וסייע רבות לעלייתו לגדולה, הוא גלישה בלשוניות (Tabbed Browsing). לא רק שהדפדפן המתחרה הוא קל באופן משמעותי, אלא שהוא גם מאפשר לפתוח כמה אתרים בחלון אחד, ובכך מצמצם את צריכת המעבד והזיכרון אפילו יותר. הלשוניות הפכו את הגלישה לנוחה יותר ולימדו את כולנו שמולטי-טסקינג זו לא מילה גסה בעידן האינטרנט.

הלשוניות הפכו לפופולאריות עד כדי כך, שלמיקרוסופט לא הייתה ברירה, ובאחור אופנתי של כמה שנים היא שילבה את הלשוניות גם בדפדפן שלה, עם ההשקה של אינטרנט אקספלורר 7 ב-2006. אינטרנט אקספלורר 7, אגב, היה הדפדפן הראשון של מיקרוסופט מזה שנים שעוצב במטרה להתחרות. במשך עשר שנים לפחות פעלה הענקית מרדמונד בשוק הדפדפנים ללא הפרעה, מה שצמצם באופן משמעותי את החידושים שהוצגו בגרסאות השונות של הדפדפן שלה.

אחד ההישגים הגדולים ביותר שמיחוסים לפיירפוקס הגיע בתחילת 2010, כאשר המשתמשים הציבעו ברגליים ונתח השוק העולמי של אינטרנט אקספלורר ירד לראשונה אי-פעם אל מתחת ל-50%. לשם השוואה, ב-2004 עמד נתח השוק של אינטרנט אקספלורר על 92%. בזכות אימוץ נרחב מאוד במערב אירופה ובצפון אמריקה, הצליח פיירפוקס לכבוש את המקום השני בשוק הדפדפנים, עם נתח עולמי של 32% כבר בשלהי 2008. אולם באותה השנה השיקה גוגל דפדפן משלה,

ל כרטיס הביקור של ג'ונתן נייטינגייל כתוב "סגן נשיא ומנהל תחום פיירפוקס במוזילה", אולם אם תשאלו אותו, הוא יאמר לכם שהעבודה שלו היא להפוך את האינטרנט למקום טוב יותר - וזה בדיוק מה שהוא מנסה לעשות בשש השנים האחרונות. האיש שזכה לכינוי "מר פיירפוקס" מבלה את רוב זמנו היום בתכנון הכלים שישנו את הרשת מחר. כשהוא מוקף בצוות מהנדסי תוכנה ובאלפי מתנדבים ברחבי העולם, מתכוון נייטינגייל לשנות את כללי המשחק ולהפוך כמה שיותר חלקים מחיי היומיום שלנו לפתוחים, חופשיים וחינמיים.

"אנחנו צריכים להפסיק להשתמש במילה 'Browser' ('סייר', המילה האנגלית לדפדפן)", אומר נייטינגייל בראיון מיוחד לאנשים ומחשבים, שנערך במשרדי מוזילה בסן פרנסיסקו. לדבריו, "אנשים כבר לא 'מסיירים' ברשת. הדפדפן הוא החלון שדרכו האדם מסתכל על רוב תחומי החיים שלו היום, וככה בדיוק אנחנו מסתכלים על פיירפוקס. הרשת היא חלק מהחיים שלנו - לא עוד יישום על הדסקטופ שלנו. אם כך, למה שנתייחס אל הדפדפן כאל 'עוד יישום'?"

"אנחנו מסתכלים קדימה, ורואים דפדפנים שמשלבים יחד את כל החתיכות השונות מחיי המשתמש", הוא מסביר את החזון. "אנחנו רואים דפדפן מותאם אישית, כזה שמכיר אותך ויודע להכניס אותך לחשבונות שלך גם במובייל, למרות שאת הסיסמאות בכלל הזנת במחשב הנייה בעבודה. אנחנו רואים דפדפן שיוודע להציג לך בבית את כל העמודים שגלשת אליהם במובייל, בזמן שנסעת ברכבת אחרי העבודה. אנחנו לא מפתחים תוכנה או יישום, אלא בונים את הישות שמקשרת אותך לרשת, בכל מקום ובכל זמן. זה הכלי שמחבר אותך לחיים שלך, וזה משהו הרבה יותר גדול מסתם 'דפדפן'."

כדי לשים את הדברים בפרופורציה, אומר נייטינגייל, "בואו נסתכל על כמות השעות שבהן אנחנו מבלים מול הדפדפן כל יום. רובנו יושבים מולו הרבה יותר ממה שאנחנו יושבים במכונית שלנו, בכיסא שלנו ולעתים אפילו יותר שעות משאנחנו מבלים במיטה שלנו. זה כלי התקשורת העיקרי שלנו כבני אדם, בין אם אנחנו מודעים לכך או לא, ואנחנו עושים את מה שאנחנו עושים מתוך ההכרה הזאת."

מהמרים על הצלחה של הרשת

בין 17% ל-20% מגולשי האינטרנט ברחבי העולם משתמשים היום בפיירפוקס - דפדפן הקוד הפתוח מבית מוזילה. פיירפוקס כבש את העולם בסערה לפני כעשר שנים, כאשר איים לערער את ההגמוניה של אינטרנט אקספלורר, באמצעות שורה של יכולות חדשות והבטחה לגלישה מהירה יותר. המוני גולשים מאסו בדפדפן הכבד של מיקרוסופט, שלא הציג שינוי משמעותי מגרסה לגרסה, ונהרו להוריד את האלטרנטיבה החינמית, שהיתה לכל הפחות קלה יותר ובעלת דרישות צנועות יותר ממשאבי המערכת.